

Bilag C



Dato 10-04-25

Sagsbehandler Jonas Møller

Pedersen

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 2118 1321

Sagsnr. 1-50-71-26-23

Side 1

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på del af matr.nr. 4c og 8i Balle By, Rosmus i Syddjurs Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² vurdere om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1230 af 20/11/2024 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.



Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er N48 Stubbe Sø bestående af habitatområde H44 af samme navn. Natura 2000-området er beliggende ca. 5,5 km mod SV for projektområdet.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel 1³.

Tabel 1: Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 44		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Natura 2000-området er, jf. Natura 2000-planen og seneste basisanalyse (2022-2027), specielt udpeget for at beskytte selve Stubbe Sø og de naturværdier, der knytter sig hertil, herunder odder og damflagermus. Området rummer større arealer med elle- og askeskov og surt overdrev, samt rigkær og tidvis våd eng, der ikke er arealmæssigt dominerende, men som indeholder forekomster af god naturmæssig værdi³.

For arter på udpegningsgrundet har Region Midtjylland den 3. oktober 2024 foretaget opslag på Naturdata⁴, Arter.dk⁵ og Naturbasen.dk⁶. For alle opslag gælder, at kun artsregistreringer fra de seneste 10 år er medtaget. For opslag på Naturbasen.dk er det desuden kun verificerede registreringer, der er inkluderet. Regionen har lavet følgende vurderinger for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget:

B.1 Naturtyper

Natura 2000-områdets våde naturtyper kan være følsomme over for ændringer i vandstanden. Da projektet ikke omfatter aktiviteter, der påvirker grundvandsspejlet, og ikke er i nærheden af vandløb eller søer med direkte hydrologisk forbindelse til Natura 2000-området,

³ [Natura 2000-planlægning 2022-2027 \(sgav.dk\)](#)

⁴ [Naturdata - Danmarks Miljøportal \(miljoportal.dk\)](#)

⁵ [Arter.dk - Fundsøgning](#)

⁶ [Naturbasen.dk - Fundsøgning](#) (licens G03/2021)

vurderes projektet ikke at påvirke områdets hydrologi. Nærmeste vandløb (Ballemølle Å - Rosmus - Dalg) er ca. 600 m NV for projektområdet. Afstanden til Natura 2000-området og projektets karakter medfører, at naturtyperne på udpegningsgrundlaget ikke påvirkes.

B.2 *Odder*

Der er ikke registreret odder inden for projektområdet på Naturdata⁷, Arter.dk⁸ og Naturbasen.dk. Nærmeste registreringer ligger ca. 1,1 km mod NØ ved Hoed Å med to observationer fra henholdsvis 2017 og 2022. Yngle- og rasteområder for odder kan ikke skelnes fra artens generelle levesteder. Odders levesteder inkluderer både ferske og salte vande såsom søer, åer, kanaler og kyststrækninger. Gode yngleområder er karakteriseret af store uforstyrrede områder med gode skjulemuligheder og tæt på store stabile føderessourcer. De benytter skjulte huler og skjul under trærodder eller tæt vegetation til at yngle og raste i.

Regionen vurderer, at projektområdet og nærliggende arealer ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for odder, og at der ikke er egnede spredningskorridorer mellem odderens egnede levesteder inden for Natura 2000-området mod sydvest og det ansøgte areal. Da projektet ikke omfatter aktiviteter, der påvirker grundvandsspejlet, vurderes projektet ikke at kunne påvirke våde naturtyper i form af søer eller vandløb uden for projektområdet.

Regionen vurderer derfor, at der ikke er nogen risiko for påvirkning af odder på udpegningsgrundlaget for N48.

B.3 *Damflagermus*

Der er ikke registreret damflagermus inden for projektområdet på Naturdata⁹, Arter.dk¹⁰ og Naturbasen.dk. Nærmeste registreringer ligger 2,1 km mod S med to observationer fra 2015. Damflagermus jager typisk over søer og større vandløb med frie vandflader, og over fjorde og sunde. Damflagermus kan også jage langt ude over havet og inde over land ved rørskove og fugtige enge. Om sommeren har damflagermus ofte yngle- og rasteområder i bygninger, men den kan også anvende hulheder i træer. Damflagermusen sidder i vinterdvaleperioden i underjordiske rastesteder, fx kalkgruber, bunkere, iskældre eller lignende.

⁷ Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljoeportal.dk), opslag d. 31.10.24

⁸ Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 31.10.24

⁹ Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljoeportal.dk), opslag d. 31.10.24

¹⁰ Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 31.10.24

Regionen vurderer, at projektområdet ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for damflagermus. Se også afsnit "C.2 Flagermus" nedenfor for en generel vurdering af flagermus, som også gælder for damflagermus, herunder en beskrivelse af potentielle rasteområde i § 3-overdrevet umiddelbart øst for projektområdet

Regionen vurderer, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på damflagermus på udpegningsgrundlaget for N48, da projektet hverken påvirker potentielle yngle- og rasteområder uden for N48 eller potentielle jagtområder.

B.4 Sammenfatning - Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger eller udpegningsgrundlag. Da regionen vurderer, at der ikke er nogen risiko for påvirkning af Natura 2000-området, vurderes det også, at der ikke er nogen risiko for påvirkning i kumulation med andre planer eller projekter i området. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af påvirkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

C. Bilag IV-artsvurdering

Baseret på "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"¹¹ samt NOVANAs artsregistreringer¹² er der mulighed for, at følgende arter kan forekomme i projektområdet: odder, flere arter af flagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø og markfirben. Selvom strandtudse generelt ikke er udbredt i området, er den typisk at finde i områder med råstofindvinding.

Projektområdet består af intensivt dyrket landbrugsjord, som er afgrænset af smalle læhegn mod vest, syd og øst (Figur 1). I skellet mellem matr.nr. 4c og 8i er der opstillet vindmøller. En tidligere råstofgrav ligger umiddelbart øst for projektområdet og er nu et § 3-beskyttet overdrev med tilknyttede § 3-beskyttede søer. Dele af overdrevet er træbevoksede. Derudover findes et træbevokset areal umiddelbart nord for projektområdet. Der er ingen bygninger inden for projektområdet. Nærområdet består af landbrugsjord med spredt bebyggelse, læhegn, virksomhedsdrift, mindre skovområder og enkelte søer.



Figur 1. Luftfoto af projektområdet set mod syd fra 2024. Projektområdet er vist med blå markering.

Region Midtjylland har den 3. oktober 2024 foretaget opslag på Naturdata¹³, Arter.dk¹⁴ og Naturbasen.dk¹⁵. For alle opslag gælder, at kun artsregistreringer fra de seneste 10 år er medtaget. For opslag

¹¹ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Aarhus Universitet, DCE, Videnskabelig rapport nr. 520

¹² NOVANA Arter (au.dk)

¹³ Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljøportal.dk), opslag d. 31.10.24

¹⁴ Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 31.10.24

¹⁵ Naturbasen.dk - Fundsøgning (licens G03/2021), opslag d. 31.10.24

på Naturbasen.dk er det desuden kun verificerede registreringer, der er inkluderet.

C.1 Odder

Se afsnit "B.2 Odder" ovenfor.

C.2 Flagermus

Der er ikke registreret flagermus inden for projektområdet. Nærmeste registrering af flagermus (uspecificeret art, år 2017) er ca. 1 km mod SØ.

Flagermus er primært tilknyttet skovområder med ældre løvtræer eller ældre huse/bygninger, som indeholder hulheder, hulrum eller sprækker.

Regionen vurderer at projektområdet, der primært består af intensivt dyrket landbrugsjord, ikke er egnet som yngle eller rasteområde for flagermus.

Inden for projektområdet findes et dige, der løber langs en adgangsvej til vindmøller og i skellet mellem matr.nr. 4c og 8i. Diget består af tæt kratvegetation, enkelte større træer samt tæt bevoksning domineret af højt voksende græsser og urter (jf. Bilag B.3). På baggrund af den beskrevne vegetation vurderer regionen, at diget ikke udgør et egnet levested for flagermus. I forbindelse med råstofindvindingen vil der desuden blive holdt en graveafstand på minimum 3 meter til diget, og diget påvirkes kun ved et gennembrud på ca. 8 m for at etableres kørevej mellem de to matrikler.

Projektområdet er delvist omkranset af læhegn, og der er træbevoksede arealer umiddelbart øst og nord for projektområdet, herunder på dele af det § 3-beskyttede overdrev, som potentielt kan udgøre levesteder for flagermus eller være ledelinjer. Særligt overdrevet med tilknyttede søer må antages at være tilknyttet en del insekter, som kan danne fødegrundlag for flagermus. Der holdes en sikkerhedsafstand på 10 meter fra gravezonen til overdrevet, og hverken læhegn eller overdrevet vil blive berørt af råstofindvindingen. Projektet indebærer desuden hverken fældning af træer eller nedlæggelse af bygninger.

Det kan ikke udelukkes, at der findes flagermus i nærområdet. Regionen vurderer dog, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for flagermus, ligesom der ikke vurderes at ske forsætlig drab på enkeltindivider.

C.3 Padder

Stor vandsalamander

Der er ikke registreret stor vandsalamander inden for projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 230 m mod Ø (år 2015) i en § 3-beskyttet sø, der ligger i tilknytning til det § 3-beskyttede overdrev. Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellige størrelser og typer. Yngle- og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald, eksempelvis i skovområder. Størstedelen af bestanden op søger levesteder inden for få hundreder meter, men enkelte individer kan vandre op mod 1 km.

Regionen vurderer, at projektområdet ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for stor vandsalamander. Da projektet ikke omfatter aktiviteter der påvirker grundvandsspejlet, og da der vil blive holdt en sikkerhedsafstand til overdrevet på minimum 10 meter, vurderes projektet ikke at kunne påvirke yngle- og rasteområder uden for projektområdet, ligesom der ikke vurderes at ske forsætlig drab på enkeltindivider.

Løgfrø

Der er ikke registreret løgfrø inden for projektområdet eller i en radius af 10 km omkring projektområdet.

Løgfrøen er knyttet til lysåbne naturtyper og det åbne land, hvor den fouragerer og raster. Den stiller krav til, at ynglevandhullet er lysåbent, solbeskinnet, har god vandkvalitet og er fri for fisk. Modsæt de fleste andre paddearter kan både dyrkede og udyrkede marker med løs, sandet jord have betydning som rasteområder for løgfrøen. På dyrkede marker udgør især pløjning og gødskning en særlig trussel for arten.

Der er ingen velegnede yngleområder for løgfrø inden for projektområdet. Tilmed vurderes, at projektområdet ikke direkte er egnet som rasteområde for løgfrøen, da det består af intensivt konventionelt dyrket landbrug. En tidligere råstofgrav umiddelbart mod øst for projektområdet, nu § 3-beskyttet overdrev med tilknyttede § 3-beskyttede søer, rummer potentielle yngle- og rasteområder for løgfrø. Da projektet ikke omfatter aktiviteter, der påvirker grundvandsspejlet, og da der vil blive holdt en sikkerhedsafstand til overdrevet på minimum 10 meter, vurderes projektet ikke at kunne påvirke eventuelle yngle- og rasteområder uden for projektområdet, ligesom der ikke vurderes at ske forsætlig drab på enkeltindivider. Det er herudover regionens vurdering, at ændring af arealanvendelsen fra intensivt landbrug til

råstofindvinding og efterbehandling til ekstensivt landbrug uden brug af gødning og sprøjtemidler, alt andet lige, vil forbedre områdets rastepotentiale for løgfrø.

Spidssnudet frø

Der er ikke registreret spidssnudet frø inden for projektområdet. Nærmeste registrering er ca. 1,3 km mod SØ (år 2018). Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. De mest typiske ynglesteder er lavvandede vandhuller på afgræssede enge og i moser. Frøen kan findes rastende på både næringsfattige og næringsrige lokaliteter, enge og moser, fugtige heder, heder, strandenge, græsmarker eller fugtige løvskove, og ældre naturskovsagtige, fugtige, lysåbne nåleskove. Frøerne har ofte nogle huller i jorden, som de gemmer sig i. De kommer frem og søger føde i vegetationen nær disse huller. Afstanden fra ynglevandhullet til de voksnes opholdssteder kan være op til 1 km eller mere, men oftest er det få hundrede meter eller endnu kortere.

Regionen vurderer, at projektområdet ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for spidssnudet frø. En tidligere råstofgrav umiddelbart mod øst for projektområdet, nu § 3-beskyttet overdrev med tilknyttede § 3-beskyttede søer, rummer potentielle yngle- og rasteområder for spidssnudet frø. Da projektet ikke omfatter aktiviteter, der påvirker grundvandsspejlet, og da der vil blive holdt en sikkerhedsafstand til overdrevet på minimum 10 meter, vurderes projektet ikke at kunne påvirke eventuelle yngle- og rasteområder uden for projektområdet, ligesom der ikke vurderes at ske forsætlig drab på enkeltindivider.

Strandtudse

Der er ikke registreret strandtudse inden for projektområdet eller i en radius af 10 km omkring projektområdet. Som yngleområde foretrækker strandtudsen lavvandede tidvise, lysåbne vandsamlinger. Som rasteområde kræver strandtudsen åbne arealer med enten ingen eller meget lav bevoksning. Egnede områder er typisk klitformationer med vindbrud i bevoksningen, enge og strandenge med meget lav vegetation og vegetationsfattige klippekyster samt aktive råstofgrave, hvor der indvindes sand og grus.

Regionen vurderer, at projektområdet ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for strandtudse. En tidligere råstofgrav umiddelbart mod øst for projektområdet, nu § 3-beskyttet overdrev med tilknyttede § 3-beskyttede søer, rummer potentielle yngle- og rasteområder for strandtudse. Da projektet ikke omfatter aktiviteter, der påvirker grundvandsspejlet, og da der vil blive holdt en sikkerhedsafstand til

overdrevet på minimum 10 meter, vurderes projektet ikke at kunne påvirke eventuelle yngle- og rasteområder uden for projektområdet, ligesom der ikke vurderes at ske forsætlig drab på enkeltindivider.

C.4 Markfirben

Der er ikke registreret markfirben inden for projektområdet.

Nærmeste registreringer er: ca. 170 m mod Ø (år 2018), 380 m mod V (år 2022) og 650 m mod Ø (år 2018).

Yngle- og rasteområderne for markfirben overlapper ofte hinanden. Markfirben både yngler og raster typisk på kraftigt soleksponerede skrånninger med veldrænede, løse jordtyper og sparsom bevoksning. Områderne må gerne indeholde skjulesteder som stensætninger og – bunker, buskadser og urtetykninger. Som overvintring benytter markfirbenet forskellige former for huller i jorden på veldrænede steder, typisk i forbindelse med de soleksponerede skrånninger

Ansøger har som en del af ansøgningsmaterialet indsendt en besigtigelse af projektområdet for forekomst markfirben.

Besigtigelsen er foretaget af WSP Danmark A/S den 29. maj 2022 og igen den 14. august 2022 (Bilag B.3). Jf. Bilag B.3 er der ingen egnede yngle- og rasteområder for markfirben inden for projektområdet. Derimod vurderes det, at den tidligere råstofgrav umiddelbart mod øst for projektområdet, nu § 3-beskyttet overdrev, udgør et yngle- og rasteområde for markfirben. Her er der observeret en gravid hun af markfirben på besigtigelsen den 29. maj 2022 (Bilag B.3). Der holdes en afstand på 10 m fra gravezonen til overdrevet, og overdrevet vil ikke blive berørt af råstofindvindingen. Derfor vurderes projektet ikke at kunne påvirke yngle- og rasteområder uden for projektområdet, ligesom der ikke vurderes at ske forsætlig drab på enkeltindivider.

C.5 Sammenfatning - Bilag IV-artsvurdering

På det foreliggende grundlag vurderer Region Midtjylland efter habitatbekendtgørelsens § 10, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for habitatdirektivets bilag IV-arter.

Region Midtjylland vurderer samtidig, at der ikke er risiko for forsætligt drab af bilag IV-arter eller forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 10, stk. 1.